

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1968

BRNO 1970

EINE GRUBE MIT MÄHRISCHER-BEMALTER KERAMIK IN LOVČIČKY

(Bez. Vyškov)

In der durch Věteřov-Funde bekannten Siedlung in der Ziegelei bei Lovčičky grub man im Herbst 1968 eine kleinere Grube aus. Sie enthielt nur mehrere Bruchstücke einer Schale, die rekonstruiert werden konnte. Es handelt sich um eine verhältnismäßig tiefe Schale, deren konischer Unterteil mit einem Knick in den eingezogenen Hals übergeht. Die braune Oberfläche ist geglättet. Der verhältnismaß fein aufbereitete Ton ist gut gebrannt. Der Fund kann der Umwelt der Kultur mit mährischer bemalter Keramik zugewiesen werden.

ZÁCHRANNÁ AKCE U TĚŠOVA

(okr. Uherské Hradiště)

JIŘÍ PAVELČÍK, AÚ ČSAV Brno

Při hloubení rýhy pro vodovod v polní trati „Bažantnice I“ zachránili pracovníci muzea JAK v Uherském Brodě a autor obsah šesti objektů. Lokalita sama se nachází na první, levobřežní terase Olšavy asi 250 m jižně od tzv. „Těšovského stavu“.

Ze šesti objektů, z nichž jeden lze určit jako polozemnici a pět jako tzv. odpadní jámy, tři se nám nepodařilo blíže kulturně určit. Jáma č. 1 obsahovala běžný keramický materiál mladší fáze volutové keramiky (notové značky). Objekt č. 5 představovala drobná jamka obsahující zlomky nálepem robené keramiky, zdobené vlnicemi a vodorovným žlábkováním, z druhé poloviny 9. až z prvej poloviny 10. stol., dva přesleny a zlomky mlýnských svorových kamenů.

Zajímavý byl objekt č. 6 — větší dílovitá jáma. Měla celkem jednolitý zásyp, nade dnem přešroubený asi 8 cm silnou vrstvou lastur, pravděpodobně druhu *Unio pictores*. Keramický materiál v jámě získaný lze zhruba rozdělit do tří skupin. Prvou z nich představuje tenkostenná keramika typické lengyelské profilace. Druhou z nich charakterizuje hrubotvará keramika, zdobená na okraji a pod hrdlem plastickými důlkovanými páskami, a plochý talíř s rozeklaným okrajem a důlkovou výzdobou. Do třetí skupiny pak můžeme začlenit zlomek bombovitě nádoby s hrubě rýsovaným ornamentem mladé vypíchané keramiky.

I když na základě zatím ojedinělého nálezu lze jen těžko činit závěry, přece jen se mi zdá, že se zde setkáváme s prvním zástupcem lengyelu IV na východní Moravě. Jestliže další výzkum potvrdí správnost mého předpokladu, budeme tak moci prokázat existenci uvedené fáze lengyelského okruhu, kterou jsme v této oblasti zatím jen předpokládali na základě hojněho výskytu lengyelu V (skupina Uherský Brod – Kyčkov I).

RETTUNGSGRABUNG BEI TĚŠOV

(Bez. Uherské Hradiště)

Auf der Flur Těšov-Bažantnice I, Bez. Uherské Hradiště, störte man beim Ausheben eines Wasserleitungssgrabens Siedlungsobjekte. Drei konnten zeitlich nicht festgelegt werden, eines gehört der jüngeren Phase der Linearbandkeramik (Notenkopfdekor), ein zweites der slawischen Zeit (zweite Hälfte des 9. bis erste Hälfte des 10. Jhs.) an und das letzte lieferte dünnwandige Lengyelkeramik, ein Bombengefäß der jüngeren Stichbandkultur, grob geformte Tonware mit plastischer Verzierung und einen flachen Teller mit ornamentalen Motiven, die aus Grübchen (Dellen) gebildet wurden. Die Grube darf vermutlich der Phase Lengyel IV zugewiesen werden.

NEOLITICKÉ NÁSTROJE ZE ZELENÉ HORY

(okr. Vyškov)

FRANTIŠEK JORDÁN, Okresní muzeum, Vyškov

V prosinci 1968 daroval F. Bartošek ze Zelené Hory č. 65 muzeu ve Vyškově pět neolitických kamenných nástrojů: dva sekernomlaty s provrtem, dvě palice a fragment hlazené sekery. Nalezl je na povrchu v trati „V hájkách“ nedaleko lesa.

NEOLITHISCHES STEINGERÄT VON ZELENÁ HORA (Bez. Vyškov)

Im Dezember 1968 widmete F. Bartošek aus Zelená Hora Nr. 65 dem Museum in Vyškov fünf neolithische Steingeräte: zwei Hammeräxte mit Schaftloch, zwei Keulenköpfe und das Fragment eines geschliffenen Beils. Er fand die Artefakte auf der Flur „V hájkách“ unweit vom Wald, an der Oberfläche.

VÝŠINNÉ SÍDLIŠTĚ LIDU S KANELOVANOU KERAMIKOУ U HLINSKA (okr. Přerov)

JIŘÍ PAVELČÍK, AÚ ČSAV Brno

V červenci a srpnu 1968 se uskutečnila pod vedením autora druhá etapa výzkumu výšinného hradiště „Nad Zbružovým“ ve Hlinsku u Lipníka (okr. Přerov). Výkopové práce jsme situovali do jihovýchodního kvadrantu lokality, kde navázaly na plochy prozkoumané v roce 1962. Úkolem, který jsme si vytyčili, bylo zjistit a ověřit hustotu osídlení v daném sektoru, pokusit se o zachycení vlastních sídelních objektů (chat) a ověřit opevnění jižní strany, nad prudkým srázem údolí bezjmenného potůčku. Celkem jsme odkryli asi 250 m² plochy, na níž jsme zachytily 21 objektů a jižní fortifikační systém.

Z objektů bylo možno čtyři identifikovat jako obilní sila, jedna byla menší polozemnice, jeden představoval destrukci stěn a rozplavený obsah chaty, jejíž podlahu jsme zachytily v roce 1962 (obj. 19/62), jeden byl sklípek (zá sobní jáma) a čtrnáct objektů lze klasifikovat jako tzv. jámy stavební či odpadní.

Zásyp obilnic tvořila v horní části (do hloubky 90–95 cm) velmi tvrdá hlína, prostoupená podzolovou krustou. Pod ní byl zásyp měkký, sypký až prachový, provápněný, takže v něm byly zachovány kosti i utility. Destrukci chaty (obj. 1/68) představoval rozsáhlý shluk mazanice, kamenů, kamenné industrie i výrobního odpadu a keramika.

Jižní okraj sondy 7, nacházející se již pod hranou náhorní plošiny ukázal, že fortifikace zde byla podstatně jednodušší nežli na východní straně sídlisť. Pozůstávala ze tří žlábků, v nichž byly pravděpodobně zapuštěny palisády. Nevhodné půdní podmínky, objevující se v místě položení sondy, nám nedovolily rozpoznat, zda prostor mezi palisádami byl vyplněn, případně jak, či byl-li prázdný.

V nálezech převládá keramika, která se jednoznačně hlásí do staršího (Bolerázského, Jevišovice C₁) stupně kanelované keramiky, a surovina, odpad i polotovary z místního siltovce svědčící pro rozvinutou výrobu hlazených nástrojů. Z dalších dokladů hmotné kultury upoutají naši pozornost kuželovité zátěže osnov stavů, přesleny, velké brusy (polisoiry), hrubotvará kvarcitová industrie, sekerka z pruhovaného šedého rohouce, zoomorfní idoly (dvakrát bachyně, jedenkrát tur), amulet ve tvaru sekeromlatu a hliněný knoflík, imituje obdobné tvary perleťové. Zarázející je nedostatek kostěné industrie. K zajímavostem náleží i části zřícených stěn chaty, zejména mazanicové nároží s otisky nosných koulí, bílého olíčení (?) apod.

EINE HÖHEN SIEDLUNG DER KULTUR MIT KANNELIERTER KERAMIK BEI HLINSKO (Bez. Přerov)

Im Juli und August 1968 wurde die zweite Grabungskampagne auf der Höhensiedlung in Hlinsko bei Lipník, Bez. Přerov durchgeführt. Auf der abgedeckten Fläche gelang es uns trotz ungünstiger Witterungsverhältnisse vier Getreidegruben, eine Vorratsgrube, ein kleines Grubenhaus, die Destruktionsschicht Obj. von 19/62, vierzehn sog. Bau – und Abfallgruben und die Umwehrung an der Südseite der Siedlung zu ermitteln. Letztere bestand aus drei Fundamentgräben eingelassene Palisaden.

Die angetroffene Keramik gehört der älteren Phase der kannelierten Keramik, der Boláz-Phase (Jevišovice C₁) an. Geschliffenes Steingerät, Rohstoff und Schiefer, Abfall und Halbfabrikate belegen eine entfaltete Produktion geglätteten Geräts. Von der übrigen Denkmälern der materiellen Kultur erregen drei zoomorphe Idole (zwei Saufiguren und die Figur eines Auerochs), das Tonamulett in Form einer Hammeraxt, ein kleines Beil aus gebändertem Hornfels u. w. besondere Aufmerksamkeit. Bemerkenswert sind auch die Bauteilereste der Hütten, wie Lehmbewurfecken u. ä.

P R E H L E D V Ý Z K U M Ũ 1968

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Prof. dr. Josef Poulik, DrSc.

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský

Překlady: Helena Plátková

Na titulní obálce: Bronzový terč ze slovanského hradiška v Mikulčicích

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné.